

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 34/2024-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Ettore & Niess s.r.o., Živnostenská 2, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/3/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/3/2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. BA-6S/3/2019 konal bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **2 000 eur**, ktoré **je** Správny súd v Bratislave **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Správny súd v Bratislave **je povinný** nahradiť trovy právneho zastúpenia **530,86 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom správneho súdu (predtým Krajského súdu v Bratislave) v konaní

vedenom v súčasnosti pod sp. zn. BA-6S/3/2019, príkazu konať vo veci, priznania finančného zadost'učinenia a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej s'ťažnosti vyplýva, že Okresná prokuratúra Bratislava I podala 4. januára 2019 správnu žalobu, ktorou sa domáhala toho, aby krajský súd zrušil rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, katastrálneho odboru (ďalej len „žalovaný“) č. X-344/2008 z 3. októbra 2017, ktorým rozhodol o prerušení konania. S'ťažovateľ ako účastník tohto správneho konania, ako aj napadnutého konania uvádza, že predmetné správne konanie je prerušené z dôvodu iného konania vedeného pred Mestským súdom Bratislava IV pod sp. zn. B1-16C/93/2008, ktoré už bolo skôr prerušené do právoplatného skončenia správneho konania vedeného žalovaným pod sp. zn. X-344/2008. Tvrdí, že v napadnutom konaní dochádza k porušovaniu jeho označených práv. Od posledného relevantného úkonu vo veci, ktorým sa s'ťažovateľ vyjadril k vyjadreniu žalovaného 10. mája 2019, je správny súd nečinný. Hoci správny súd aj viackrát nariadil termíny pojednávania (na 26. november 2020 a 11. máj 2023), tieto sa z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne neuskutočnili, preto je podľa názoru s'ťažovateľa možné konštatovať nečinnosť v trvaní troch rokov.

3. Ústavný súd ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 34/2024-12 zo 7. februára 2024 s'ťažnosť prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie správneho súdu

4. Predsedníčka správneho súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/63/2024 z 18. marca 2024, doručenom 27. marca 2024, v podstatnom pripomenula prechod výkonu súdnictva (1. júna 2023) a zriadenie správnych súdov, uviedla chronológiu všetkých úkonov vo veci, z ktorej vyplýva, že v rámci prípravy pojednávania v napadnutej veci došlo k vyjadreniam účastníkov konania k žalobe (ešte v roku 2019), následne bol určený termín pojednávania vo veci na 26. november 2020. Toto pojednávanie bolo zrušené pre ospravedlnenú neúčast' žalovaného, hoci vyjadril súhlas s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Ďalší termín pojednávania bol určený na 21. január 2021, ktoré sa taktiež neuskutočnilo z dôvodu ospravedlnenia žalovaného, ako aj pandemickej situácie a posledný termín pojednávania bol určený na 11. máj 2023, ktorý sa rovnako neuskutočnil z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne. Tieto skutočnosti ústavný súd overil z predloženého súdneho spisu a konštatuje, že korešpondujú s obsahom spisu.

5. Predsedníčka správneho súdu vo svojom vyjadrení ďalej poukázala na skutočnosť, že s'ťažovateľ nevyužil s'ťažnosť na priet'ahy v konaní, z čoho vyvodila, že s'ťažovateľ tým, že nevyužil jemu dostupný prostriedok ochrany jeho práv, nesplnil predpoklady prípustnosti svojej s'ťažnosti, preto bola toho názoru, s'ťažnosť s'ťažovateľa je neprípustná. Pokiaľ ide o skutkovú či právnu zložitosť sporu, predsedníčka uviedla, že ide o „katastrálnu vec“, ktorú považovala za štandardnú agendu, ktorá nevykazovala prvky zvýšenej náročnosti. K prekážkam postupu súdu uviedla, že tieto nebolo možné vyhodnotiť ako právne, ale skôr faktické súvisiace s personálnou poddimenzovanosťou súdu, pracovnou preťaženosťou súdneho aparátu, ako aj v posudzovanom prípade aj zmenou zákonného sudcu. V závere svojho vyjadrenia správny súd oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

8. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

10. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd po preskúmaní správnej žaloby konštatuje, že ide o štandardnú správnu žalobu proti rozhodnutiu príslušného katastra nehnuteľností, ktorý rozhodol o prerušení konania. Vychádzajúc z uvedeného, konštatuje, že v okolnostiach veci išlo o štandardný návrh, preto nedospel k záveru, že by vec vykazovala právnu alebo faktickú zložitost'. Nakoniec netvrdil to ani správny súd vo svojom vyjadrení, naopak, bol rovnakého názoru, že ide o štandardnú vec, ktorá nevykazuje prvky zvýšenej náročnosti.

11. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietahom.

12. Napokon ústavný súd hodnotil postup správneho súdu z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní.

13. Z opísaného priebehu napadnutého konania vyplýva (pozri bod 5 tohto nálezu), že úkony súvisiace s prípravou pojednávania uskutočnil okresný súd ešte v roku 2019, pričom bez uvedenia relevantného dôvodu bol nečinný až dosiaľ. Skutočnosť, že vykonával nejaké administratívne úkony nesmerujúce k rozhodnutiu vo veci samej, na tom nič nemení. Rovnako ani to, že krajský a neskôr správny súd nariadil vo veci celkom tri pojednávania, pretože ani jedno z nich sa neuskutočnilo, navyše za situácie, že ospravedlnený účastník súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti, a to opakovane. Pokiaľ ide o pandémie COVID-19 a s tým spojené komplikácie pri nariadovaní pojednávania, ústavný súd konštatuje, že dôvodom zrušenia pojednávania bola buď ospravedlnená neúčast' strany na pojednávani, alebo práceneschopnosť zákonnej sudkyne, a nie pandémie, resp. pandemická situácia.

14. Vychádzajúc z uvedeného a zo zistenej nečinnosti v trvaní viac ako troch rokov, ústavný súd jednoznačne dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a analogického práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

15. Čo sa týka uvedenej obrany správneho súdu, treba uviesť, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prieťahy (II. ÚS 481/2017). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prieťahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k ministrom spravodlivosti. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter.

16. V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že nevyužitie sťažnosti na prieťahy v konaní adresovanej predsedovi príslušného súdu nie je bez ďalšieho dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako neprípustnej pre nevyčerpanie právnych prostriedkov nápravy.

17. Na základe zistenia, že postupom správneho súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa a označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa právoplatne skončená, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal správne súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku nálezu).

IV.

Primerané finančné zadost'učinenie

18. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

19. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 5 000 eur, čo odôvodnil morálnou ujmom, ktorú utrpel v dôsledku neprimeranej dĺžky napadnutého konania.

20. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného

zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného správnym (predtým krajským) súdom, ako aj na zistenú nečinnosť, berúc do úvahy predmet napadnutého konania, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 eur pre sťažovateľa za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

22. Ústavný súd, vychádzajúc z § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, priznal podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľovi náhradu trov konania z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2023 (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti, podanie vo veci samej) v hodnote po 208,67 eur a dvoch režijných paušálov v hodnote po 12,52 eur.

23. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 %, keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľom tejto dane. Ústavný súd tak v súhrne priznal náhradu trov konania v sume 530,86 eur (bod 4 výroku nálezu).

24. Priznanú náhradu trov konania je správny súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2024

Peter Molnár
predseda senátu